

Α, Γ Π Ρ Α *Αναττασελ* Η

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΑΠΑΞ ΤΟΥ ΜΗΝΟΣ

ΕΤΟΣ Α'. ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ 1867. ΦΥΛΛΑΔ. 12

«Παιδεία γάρ τῶν ἐν ἡμῖν μόνον ἴσθιν ἀθάνατον καὶ θεῖον.»
(Πλούταρχος.)

Σύνοψις ἐμπεριεχομένων.

Νοῦς καὶ Καρδία.—Βιογραφία Φιλητᾶ (συνέχεια).—Περὶ ἑλ-
ληνικῆς Φιλολογίας (συνέχεια).—Ἀρμάνδος καὶ Θηρεσία (Διή-
γημα' συνέχεια καὶ τέλος).—Ἐν μέτρον ἄριστον.—Βιβλιογραφία
κτλ. (εἰς τὸ ἐξώφυλλον).

ΕΝ ΖΑΚΥΝΘΩ

ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΝ Ο ΠΑΡΝΑΣΣΟΣ

ΣΕΡΓΙΟΥ Χ. ΡΑΦΤΑΝΗ.

1867.

ΑΓΑΝΙΠΠΗΣ

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΑΠΑΣ ΤΟΥ ΜΗΝΟΣ

ΕΤΟΣ Δ'. ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ 1867. ΦΥΛΛΑΔ. 12

ΝΟΥΣ ΚΑΙ ΚΑΡΔΙΑ

«Εί γάρ κεν και μικρόν επί μικρό καταβίω,
καί θμά τούθ' έρδοις, τάχα κεν μέγα και τὸ γένοιτο.»
(Ήσιόδου.)

ΕΝ έτος ηδη ακριβῶς συμπληροῦται, ἀφ' οὔτου τὸν άνευρον κάλαμόν μας εἰς χείρας λαβόντες, ηρξάμεθα τῆς εκδόσεως τῆς «Αγανίππης», επικαλεσθέντες τὴν συμπάθειαν και τὴν συνδρομὴν παντός Φιλομούσου. Τοῦ αὐτοῦ τούτου ονόματος και ἄλλοτε ἐποιησάμεθα χρῆσιν, μόλις τότε ὀλίγον τι πλέον ἢ ἄνηθοι ὄντες, ὅπως κοσμήσωμεν ἕτερον μικρὴν Περιοδικὸν Σύγγραμμα, ὅπερ ἐξεδίδομεν κατὰ τὸ 1864—65, και τὸ ὁποῖον ἀρίστης τυχὸν ὑποδοχῆς παρὰ πάντων, και δὴ και παρὰ πολλῶν λογίων, ἤθελε διατηρηθῆ ἐπὶ μακρὸν χρόνον, ἂν οἱ κ. κ. συνδρομηταὶ του ἐσκέπτοντο, ὅτι και ὁ μεγαλείτερος φιλόσοφος τῆς οἰκουμένης, μεθ' ὅλον τὸν πνευματικὸν αὐτοῦ κόρον, θὰ ἀπέθνησκε τῆς πείνης στερούμενος ἐπὶ 24 μῶρον ὥρας τῶν πρὸς ζῶαρκειαν ἀναγκαίων!... Καὶ ἔμωσ—ὦ θαῦμα!— ὁ «Φιλόμουσος Νέος» δὲν διατελεῖ ὦν μεταξὺ τῶν τεθνεώτων.. πολλοῦ γε και δεῖ! Ἀποκτήσας γενναίου; συντηρητάς και τοῦς ἠθικοῦς τροφοδότας του πολλαπλασιάσας, ἀνέθορε πάλιν ἐκ τῶν πειστηρίων τοῦ Παρνασοῦ, ὡς ἡ Ἀφροδίτη ἀνέδου ἀπὸ τοῦ ἀφροῦ τῆς πολυφλοίσβου θαλάσσης. Περιπτυχθεῖς δὲ γυναικεῖαν ἐσθῆτα, ἀνῆλθεν ὑπὸ αἰσίους οἰωνοῦς τὸν οὐρανογεῖτονα Ἐλικῶνα.

—Ἄλλὰ τί παρῶρησεν ὑμᾶς, ὦ μικροὶ μου νέοι, εἰς τοσοῦτον δύσκολον ἔργον, και δὲν ἠδέσθητε παρουσιαζόμενοι ἐνώπιον τοῦ κοινού με τὴν φιλολογικὴν δίκειλλαν ἐπ' ὧμου; θὰ μᾶς ἠρώτα ἴσως, με τὸ ὀκειῖον αὐτῷ λεκτικόν, λείψανόν τι τοῦ παρεληλυθότος

αἰῶνος, λάτρεις τις τῶν εὐλογημένων ἀρχῶν τοῦ Μεσαιωνικοῦ φουράματος.

— Ὁ Χειμάβρος τοῦ προοδευτικοῦ πνεύματος καὶ ἡ νέα τῶν πραγμάτων τάξις, ἀπαντῶμεν—καὶ ἐξηγοῦμεθα.

Ἐν ἄλλῳ χρόνῳ, καὶ ὃν ὁ ἀτυχῆς οὗτος τόπος, τὸ ὄραϊον ἄλλως τε τῆς Καλλονῆς ἐνδιαιτήμα, δέκετο εἰς κινάστασιν μακροσώδη, ὡς ἐκ τοῦ ἐπικρατοῦντος βλαβηροῦ κυβερνητικοῦ συστήματος, καὶ κατεδιώκετο ἀπηνῶς ἡ Παιδεία, ἤθελεν εἰσθαι, οὐχὶ συγχωρητῆ, ἀλλὰ δικαιολογήσιμος ἡ νάρκη καὶ ἡ στασιμότης τῆς Νεολαίας. Ἀλλὰ νῦν, ὅτε, θεία εὐδοκία, ἡ ἐθνικὴ ἀποκατάστασις ἐτελέσθη καὶ ἡ οὐρανόχρους σημαία κυμαίνεται ἐπὶ τῶν ἡμετέρων ἐπάλλεων,—νῦν, ὅτε εὐρύτατον ἠνεψήθη στάδιον εἰς πάντα φίλον τῶν γραμμάτων, καὶ οὐ μόνον δὲν περιορίζεται ἡ ἀνάπτυξις τοῦ πνεύματος, ἀλλὰ καὶ πρὸς τοῦτο ἄφθονα χορηγοῦνται τὰ μέσα,—νῦν, ὅτε ἡ διὰ τοῦ τύπου κοσμία ἐκδήλωσις οἰωνοδήποτε ἰδεῶν καὶ φρονημάτων, ἀντὶ νὰ διακωλύηται, ἐξ ἐναντίας, περιφρουρεῖται ὑπ' αὐτοῦ τοῦ θεμελιώδους νόμου τοῦ Κράτους, νῦν, λέγομεν, ἡ Νεολαία μὴ ἠλεκτριζομένη ὑπὸ τῆς νέας ταύτης φάτweis τῶν πραγμάτων καὶ μὴ ἵπταμένη εἰς τὸν ἀχανῆ ὀρίζοντα τῆς προόδου, ἀλλ' ἐμμένουσα εἰς τὴν πνιγηρὰν καὶ δυσώδη σφαῖραν τῆς ἀμαθείας καὶ τοῦ μακρασμοῦ, εἶναι ὀξεία τῆς ἐσχάτης περιφρονήσεως ἕως οὗ αἰσθανθῆ αὐτὴ καὶ μόνη τὰ ἀποτελέσματα τῆς νωθρότητός της.

Καὶ δήπου, τὸ καθ' ἡμᾶς, πάντοτε τὴν πρόδον ἐπιδιώκοντες, οὐδέποτε ἠθέλομεν συμμερισηθῆ οἰουδήποτε τὰς συντηρητικὰς οὕτως εἰπεῖν, ἰδέας ὑπὲρ τινος καθεστηκυίας φθισικῆς καταστάσεως, ἀλλ' αἰείποτε διαφλεγόμενοι ὑπὸ τῆς ἐπιθυμίας πρὸς τὰ πρόσω, θὰ ἐπαθαίνομεν ἐξαναγκαζόμενοι νὰ διατελώμεν εἰς θέσιν μονότονον καὶ καχεκτικὴν.

Ἰπὸ τοιούτων οὖν ἀρχῶν, ἀρχῶν τοῦ αἰῶνος ἐν ᾧ ζῶμεν, ἐμποροῦμενοι, δὲν ἦτο δυνατόν νὰ δειλιάσωμεν οὐδὲ ἀπέναντι καὶ αὐτῆς τῆς ἰδέας τῆς σμικρότητός μας. Ὅσάκις αἱ πατραγαθία, ὑπὸ τὸν εἰδικὸν αὐτῶν βεβαίως χαρακτήρα, ἐλλείπουσιν, ὁσάκις καταγωγὴ ἐπιφανῆς δὲν ὑπάρχει, καὶ ἐνθ' τὰ διανοητικὰ πλεονεκτήματα, ὡς ἐξ αὐτῆς τῆς ἡλικίας, εἰς τὴν ὑψίστην βαθμίδα νὰ ταχῶσιν ἐκ τῶν προτέρων δὲν δύνανται, ἡ τῆς προόδου αὐτῆς κηδομένη νεότης, ἐκποδῶν ποιουμένη πᾶν παρεμβαλλόμενον πρόσκομμα, πρέπει ταπεινὴ μὲν, ἀλλὰ καὶ μετὰ

θάβρους νὰ ἐκτίθεται, ἐπικαλουμένη τὴν ἐπιείκειαν παντὸς φιλοπροόδου καὶ τὴν ἀρωγὴν τῶν μιμητῶν τοῦ Μαικῆνα.

Ταπεινοὶ λοιπὸν καὶ ἡμεῖς ὡς τὸ πρῶτον ἐφάνημεν, ταπεινοὶ καὶ τανῦν παριστάμεθα, ἀλλὰ τότε μὲν ὑπὸ τὴν ἀέπνη τῆς μυστικότητος, ἤδη δὲ ὑπὸ τῆς δημοσιότητος τὸ φαιννότερον ἄστρον. Ἄν τὰ διαυγῆ τῆς πηγῆς τῶν Μουσῶν ὕδατα, διελθόντα διὰ τῶν ἔχρητων τοῦ νοός μας καὶ ἀρδεύσαντα ἐπὶ ἓνα ἐνιαυτὸν τὴν χιονόλευκον γῆν τοῦ ἡμετέρου Συγγράμματος, δὲν προήγαγον πάραυτα ἀγλαοὺς καὶ ἀφθόλους καρπούς, τοῦλάχιστον ἐχορήγησαν μικρὰς τινὰς ἀπαρχὰς, αἱ ὁποῖαι θὰ ἐξήρκεσαν, πιστεύομεν, ὅπως λάθωσιν οἱ ἀναγνωσταὶ μας συστατικάτινα διὰ τὸ μέλλον, χάρις εἰς τὴν ἀψίκορον αὐτῶν γούσιν. Ἐάν δὲ τὴν ἔλλειψιν ταύτην πολὺ ἀπέχη τοῦ νὰ ἀναπληρώσῃ ἡ δημοσίευσίς τῶν ὀνομάτων μας, θὰ ἐλογιζόμεθα εὐτυχῆς ἂν καὶ τὰ ὀνόματα ταῦτα ἐφείλκυον τὴν συμπάθειαν τῆς σεβαστῆς τῶν λογίων χορείας καὶ ἐπαγίου τὰς εὐνοϊκὰς ὑπὲρ τοῦ Περιοδικοῦ τούτου τῶν Κ. Κ. Συνδρομητῶν διαθέσεις, τυγχάνοντα ἅμα καὶ τῆς πολυτίμου ἐπιδοκιμασίας τῶν φίλων... τῆς «Ἀγανίπτης» ἀναγνωστῶν, δι' ἐνὸς συμπαιθητικοῦ βλέμματος ἀπὸ τῶν στυθηροβολουτῶν ὀμμάτων των, ἢ δι' ἐνὸς ἰλαροῦ μειδιάματος ἐπὶ τῶν κοραλλίων αὐτῶν χειλέων. Καὶ διατὶ νὰ μὴν ἀξιῶμεν τοιαύτην ἀμοιβὴν ἀνθ' ὧν κόπῃ καὶ ἡμεῖς ὑπὲρ αὐτῶν κατεβάλλομεν;

Ἡ ἀνάμιξις τοῦ τερπνοῦ μετὰ τοῦ ὠρελίμου ἦτο ὅ,τι πρὸ πάντων ἐβρίνηλατοῦμεν εἰς τὴν καταχωρουμένην ὕλην, εὖ εἰδότες ὅπόσον ἡ ἀνάμιξις αὕτη εἶναι συντελεστικὴ εἰς τὴν ἐπιτευξίν τοῦ ἐπιδιωκομένου σκοποῦ. Ἡ σαφήνεια τῶν ἰδεῶν, ἡ ἀπλοικὴ ἔκφρασις τῆς ἐννοίας καὶ τὸ καθαρὸν καὶ ἀνόθευτον ὕφος τοῦ λεκτικοῦ, ὡς δόγματα ἀναλλοίωτα εἰς τὴν σύνταξιν τῶν ἄρθρων μας θρησκευτικῶς, εἰ θεμιτὸν εἰπεῖν, ἐτηροῦντο. Ἡ δὲ καλλιτυπία καὶ ἡ ὄσον οἶόν τε ἐπιτυχεστέρα διάρθρωσις τῶν τυπογραφικῶν σφαλμάτων ἐλογίζοντο ὡς ἐκ τῶν πρωτίστων μεριμνῶν μας.

Ὅθ' ἡμάρτανεν ὁ τυχὸν διατεινόμενος, ὅτι ἡ «Ἀγανίπτη» ἐξῆσεν ἄχρι τοῦδε διὰ τοῦ ἰδρώτος τῶν ἄλλων, ἢ διετηρήθη μέχρι σήμερον διὰ τῆς ἀρπαγῆς; ἀλλοτρίου περιουσίας. Ἄπαγε! Ἀποστροφόμεν τὸν ὄκνηρον κηφῆνα, ἐξ ὑπαρχῆς ἐμιμήθη τὴν φιλόπονον μέλισσαν· καὶ ναὶ μὲν ἀπῆνθιζε καὶ αὕτη ἄνθη ἀπὸ

ξένους λειμώνας, ἀλλὰ δὲν περιορίζετο εἰς συλλογὴν μόνον, κοπιῶσα καὶ ἐργαζομένη ἐνδελεχῶς. Καὶ ὅ,τι μὲν ἦτο ἰδικόν της ἔργον ἔφερε τὴν ἑαυτῆς σφραγίδα, ὅ,τι δὲ ἀλλότριον τὴν ἀλλοτριότητα ἐπὶ κεφαλῆς ἢ ὑπὸ τοῦς πόδας.

Δὲν ὑπεσχέθημεν πολλὰ κατ' ἄρχας διὰ τὰ μὴ φωραθῶμεν οὐδὲ τὰ ὀλίγα ἐκπληροῦντες. Ὀλίγα μὲν ὑπεσχέθημεν, ἐπράξμεν δὲ ὅσα ἦσαν ἡμῖν ἐφικτὰ, ὅσα ἐπέτρεπον αἱ δυνάμεις, τὰ μέσχα, αἱ περιπτώσεις. Ἄν δὲν ἠδυνήθημεν νὰ πράξωμεν πλεονα, ἐλπίζομεν εἰς τὸ μέλλον. Τίς οἶδε!... Τὸ μέλλον ἀόρατον, τὸ στάδιον εὐρὺ, τὰ μέσχα (;) . . . εἰς τὸ μέλλον.— Ἐνταῦθα θὰ ἦτο κατάλληλον νὰ ἀναμνήσωμεν εἰς τοὺς ἡμετέρους ἀνγνώστους περίεργον φαινόμενον, οὐχὶ ἀνάξιον λόγου. Ἀπὸ τινων ἤδη ἑτῶν καὶ ἐντεύθεν, ἡ μικροσκοπικὴ Ζάκυνθος οὐκ ἐπαύσατο ἀναφύουσα ἐκάστοτε ἐν φιλολογικὸν ἄθος, τὸ ὁποῖον χρῆζον δραστηρίου ἐπιμελείας καὶ συντηρήσεως παρὰ τῶν ἐπιτηδείων, πρὸς προαγωγὴν, καὶ μὴ τυγχάνον, μακραίνεται αἴφνης καὶ καταπίπτει. Μακρὰν ὅμως ὑπονοίας τοιαύτης ὡς πρὸς τοὺς ἡμετέρους Συνδρομητὰς πεποιθᾶμεν ὅτι θὰ ἐξακολουθήσωσι παρέχοντες τὴν συνδρομὴν των ὑπὲρ τῆς ὑποστηρίξεως καὶ διατηρήσεως τούτου τοῦ Περιδικοῦ, ὑπερ οὐχὶ κερδαλέου ὕλικου, ἀλλὰ χάριν ἠθικοῦ σκοποῦ ἐκδιδόμενον καὶ τὸ γενικὸν ὄφελος τῆς Νεότητος ἐπιδιώκον, ἴσως θάττον ἢ βράδιον ἀποκαταστῆ μείζον.

Δὲν δυνάμεθα νὰ καταλύσωμεν τὸν λόγον, χωρὶς νὰ ἐκδηλώσωμεν τὴν εὐγνωμοσύνην μας, οὐχ ἦττον δὲ καὶ τὰ παρὰ πονά μας πρὸς οὓς ἡ καθ' ὧν διατρέφομεν τοιαῦτα.

Καὶ πρῶτον ἐκφράζοντες δημοσίᾳ τὴν ἐγκάρδιον εὐγνωμοσύνην μας πρὸς τοὺς Κ. Κ. Συνδρομητὰς ὅσοι ἐφάνησαν πρόθυμοι νὰ μᾶς συνδράμωσι καὶ πράγματι μᾶς συνέδραμον ἔργῳ καὶ οὐ λόγῳ μόνον, εὐρεθέντες πάντοτε ἔτοιμοι εἰς ἐξόφλησιν τῆς μικρᾶς ὀφειλῆς των, δὲν δυνάμεθα νὰ μὴ διαμνησθῶμεν ἐνταῦθα ἐναντίον ἐκείνων, οἵτινες, ὑποσχόμενοι τὴν συνδρομὴν των οὕτως ἢ ἄλλως (καὶ τὸ χερίστον διὰ τῆς ἰδίᾳς αὐτῶν ὑπογραφῆς) καὶ ἐκθέτοντες τρίτους, δυστροποῦσιν ἔπειτα εἰς τὴν ἀπότισιν εὐτελεστάτου ποσοῦ, καὶ ἀνέχονται ἀνευρηθιάστως τὴν ἐξουδενωτικὴν ἔκθεσιν τοῦ ὀνόματός των, διακρατομένου ἕκτοτε ὡς ἀναξιοχρέου ἐν τοῖς βιβλίοις τῶν δημοσιογράφων. Οἱ ἔλεεινοί!

Εὐχαριστοῦμεν δ' ὡσαύτως ὅλους ἐκείνους ἐκ τῶν περὶ τὰ γράμματα ἀσχολουμένων ἡμετέρων συμπατριωτῶν, οἵτινες, ἀποδείξαντες ὁποῖα αἰσθήματα καθωραΐζουσι τὴν εὐγενῆ αὐτῶν καρδίαν, προσήνεγκον ἡμῖν ἀρωγὸν χεῖρα, εἴτε διὰ τοῦ καλᾶμου των, εἴτε καὶ δι' αὐτῆς τῆς τὰ μάλα, ἐν παρομοίαις περιστάσεσι, ἐπηρεαζούσης ἐνθαβρύνσεώς των, ὑποσχόμενοι πλεονα ἐν τῷ μέλλοντι καὶ γινόμενοι τὸ καλὸν παράδειγμα καὶ οἱ ὑποκινηταὶ δυσχεραϊνόντων ἄλλων.

Ἐπὶ τέλους εὐγνωμονοῦμεν καὶ πρὸς ἅπαντας τοὺς Κ. Κ. Δημοσιογράφους ἐκείνους, ὅσοι ἐπροθυμοποιήθησαν νὰ ἀνταλλάξωσι τὰ σπουδαῖα φύλλα των ἀντὶ τῆς μικρᾶς «Ἀγανίπτης», καίτοι δὲν λαμβάνομεν τακτικῶς πολλῶν ἐφημερίδων τὰ φύλλα, ἐφ' ᾧ καὶ ἐπικαλούμεθα, ὅπως ποτ' ἂν ἦ, τὴν μέριμναν τῶν Κ. Κ. τούτων Συντακτῶν, εἴτε πρὸς κατάπαυσιν εἰς τὸ ἐξῆς ἀταξίας τοιαύτης ἐκ μέρους ἴσως τῶν ἐπιτετραμμένων τὰ τῆς ἀποστολῆς, εἴτε πρὸς καταστολὴν γινομένης τυχὸν καταχρήσεως ἐν Καταστάμασι Δημοσίαις.

Ἡ «Ἀγανίπτη», μέλλουσα νὰ ἐμφανισθῆ τὴν ἀ. τοῦ ἐπιόντος ἔτους, εὐχεταὶ εἰς τοὺς Κ. Κ. Συνδρομητὰς τῆς εἰρηνικᾶ τὰ τέλη τοῦ ἐνεστώτος.

Ἐν Ζακύνθῳ 12 Ἰουλίου 1867.

Ἡ Σύνταξις

Γεώργιος Κ. Σφήκας.
Ἰωάννης Δημ. Παπαϊωάννου.
Διονύσιος Λαγάτσης.
Σπυρίδων Κ. Στουπάκης.
Χ. Ρουσσίδης.

ΒΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΥ ΦΙΛΗΤΑ,

ΔΙΔΑΣΚΑΛΟΥ ΚΑΙ ΑΡΧΑΙΟΜΑΘΟΥΣ.

ΥΠΟ Π. ΧΙΟΥΡΙΟΥ.

(Ὁρα φυλλάδιον προηγούμενον.)

Καθ' ἣν ἐποχὴν διέτριβεν ὁ Φιλητὰς ἐν Νεαπόλει, οἱ φιλάρχαιοι Νεαπολιταὶ εἶχον δημοσιεῦσιν περισπουδάστους συγγραφεῖς περὶ τῶν ἀνακαλυφθέντων ἐν Πομπηῇ καὶ Ἡρακλείῳ.

Ο αρχαιολόγος Αλέξιος Σύμμαχος Μαζώκης, κανονικός τῆς βασιλικῆς ἐκκλησίας τῆς Νεαπόλεως καὶ ἐρμηνευτὴς τῆς ἱερᾶς Γραφῆς, εἶχε δημοσιεύσειν ὑπομνήματα εἰς τοὺς ἐν τῷ βασιλικῷ Μουσείῳ τοῦ Ἡρακλείου ἐννέα πίνακας καὶ συνεξέδωκε τοὺς πηκύρους. (*) Αὐτὸς μετὰ τοῦ Μαρτορέλλη ἐργασθέντες εἰς τὴν ἀνάγνωσιν καὶ ἔκδοσιν τῶν εὐρεθέντων ἑλληνικῶν χειρογράφων τοῦ Φιλοδήμου, τοῦ ἐκ Γαδάρων Ἐπικουρείου φιλοσόφου καὶ φίλου τοῦ Κικέρωνος, περὶ μουσικῆς, ἱστορικῆς, κακῶν ἡθῶν καὶ βίων, ἐλάξευσαν τὴν διάνοιαν τοῦ ἀρχαιομαθοῦς νέου Φιλητᾶ εἰς τὴν παλαιογραφικὴν ἀνάγνωσιν. (**)

Ὁ ἡμέτερος διδάσκαλος, πολλάκις αὐτῶν ἐν τῇ ἐμιλίᾳ τοῦ ἀναμνηνησκόμενος, εὐγνωμόνως ἐξεφράζετο περὶ τῆς ἐμβριθείας, δξυνοίας καὶ ἐπιτηδειότητος αὐτῶν εἰς ἀρχαιολογικὰς ἐρεῦνας. Ἐλεγεν, ὅτι τὸ βιβλίον τοῦ Μαρτορέλλη, τὸ ἐπιγραφόμενον «Νεαπολιτικαὶ ἀρχαιότητες», διασαρξίζει τὴν ἐσάν τῆς λατινικῆς γλώσσης, ὅτι αὕτη εἶναι ἡ ἀλάξευτος Ῥωμαικὴ ἀρχαία ἢ χύδην (Rustica Romana). Προσέθετε δὲ εἰς τὴν γνώμην τοῦ σοφοῦ τούτου, ὡς ἐγκρατέστατος τῆς Λατινικῆς γλώσσης, ἥς ὕλην καὶ γραφὴν εἶχε θαθέως ἐκμελετήσῃ εἰς τὰ μνημεῖα ἐκεῖνα, καὶ μάλιστα εἰς ἐπιγραφὴν ἐπιτοίχιον τινὸς οἰκῆματος ἐν Πομπηῖα «abbiat venere Pom-

(*) Ἐπιγράφεται Alexii Summachi Mazochi Neapoliti ecclesiae canonici Regis sacrae scripturae interpretis comentariolorum in regii Heracleensis Musei a eneis tabulas Heracleensis.

(**) Τὴν Βιβλιοθήκην καλῆς κατασκευῆς, ἐν ᾗ ἐφυλάττοντο συσσωρευμένοι οἱ πάπυροι ἕως 1000, εἶδον καὶ ἐγὼ ἐν ἰδιαιτέρῳ δωματίῳ τοῦ Βυρῶνικοῦ Μουσείου. Τὰ χειρόγραφα ἅπαντα σχεδὸν εὐρήθησαν διαφθαρμένα ἐκ τῆς ὑγρασίας, καὶ μόλις ἐξετίθησαν εἰς τὸν ἀέρα, ἀπεχωρίσθησαν τὰ φύλλα ὡς ἀργύρα ὑφάσματα, καὶ ἐξηφανίσθησαν τὰ γράμματα. Τινὰ δὲ οὕτων διετηρήθησα ἀβλαβῆ. Εἶναι δὲ γραμμῆματα εἰς φύλλα ἐκ βρωσίλων, συγκολλημένα τὸ ἓν μὲ τὸ ἄλλο καὶ τυλιγμένα εἰς κύλινδρον, καὶ ἔχοντα τὴν μίαν μόνην πλευρὰν γραμμένην μὲ γράμματα μικρὰ ὡς τὰ ἰδικά μας. Ομοιάζουσι δὲ τὰ γράμματα μὲ καυμένην βῆδον δύο δακτύλων ὡς ἄνωρως. Ἡ δὲ μετὰ τὴν αὐτῶν, ὅς λέγει ὁ Μαρτορέλλης ἐν τῷ Regia theca calamaia, ἦταν ἕμοια τῆς κιναικῆς. Ὁ Πατὴρ Πιέτης (Padre Piaggi) κατῴρθωσεν διὰ τῆς θαλασσίας ἐφευρέσεως τὰ ἐκτυλιγθῶσιν οἱ πάπυροι καὶ τὰ ἀναγνωσθῶσιν. Ἡ δὲ Ἡρακλειώτις Ἀκαδημία (Academia Ercolanese) ἐξέδωκε ἑνδεκά τόμους, περιέχοντας τὰ ἀναγνωσθέντα ἑλληνικὰ καὶ λατινικὰ συγγράμματα καὶ ὑπομνήματα εἰς αὐτὰ, καὶ διατριβὰς περὶ ἀρχαιολογικῶν ἄλλων ἀντικειμένων. Τὰ μὲν ἑλληνικὰ ὅσα ἐδημοσιεύθησαν μέχρι ταυτέ εἰσι Φιλοδήμου περὶ μουσικῆς· περὶ κακῶν καὶ τῶν ἀντικειμένων ἀρετῶν, καὶ τῶν ἐν αἷς εἰσι καὶ περὶ αἰ· περὶ κακῶν· περὶ ἡθῶν καὶ βίων· περὶ τῆς τῶν θεῶν εὐστοχουμένης· διαγωγῆς κατὰ Ζήνωνα· περὶ τοῦ καθ' Ὀμηρον ἀγαθοῦ· περὶ τῶν φιλοσόφων· περὶ θανάτου· περὶ Σάριτος· περὶ ἱστορικῆς Δ' τῶν εἰς δύο τὸ πρό-

rejana iradano qui hoc laeserit» ἐν αἷς διακρίνεται τὸ χύδην abbiat (Ἰταλιῶτις λέξις), ὅτι τὸ χύδην τοῦτο ἰδίωμα προσέλαβεν εἰς τὴν μόρφωσιν τοῦ Λατινισμοῦ καὶ ἄλλας λέξεις καὶ ἰδιωτισμοὺς ἐκ τῶν ἰταλικῶν γλωσσῶν καὶ τῆς ἐπικριτησάσης Ἑλληνικῆς κατὰ τὴν μεσημβρινὴν Ἰταλίαν διὰ τῆς ἐπιμιξίας καὶ συγκοινωνίας, εἴτε ἐμπορίας χάριν, εἴτε κατακτήσεως, εἴτε συγγενείας, πρὸς Ἐτρούρους, Ἰταλιτικὰς φυλάς καὶ Ἕλληνας. Διὸ καὶ ὁπαδὸς τοῦ Ἰταλοῦ ἀρχαιολόγου Μικάλη καὶ τοῦ Γερμανοῦ Νισβούρ, ὑπεστήριξε κατὰ τὰς γλωττιστικὰς συμπαραβολὰς ἑλληνικῆς καὶ λατινικῆς γλώσσης τὴν ἰδέαν τῶν λατινιστῶν, περὶ τοῦ ἀρχαιοτάτου γλωσσικοῦ ἰδιώματος ἐν τῇ περιγῶρῳ τοῦ Λατίου ὅτι δηλ. ἐπηρεάσθη αὐτὸ πλεῖον ἐκ τοῦ ἑλληνικοῦ στοιχείου, ὡς ἐπικρατεστέρον διὰ τὸν ἐπολιτισμὸν καὶ καλλιέργειαν κοινωνικὴν, καὶ ὀλιγώτερον ἐκ τῶν ἄλλων ἰδιωμάτων τῶν Ἰταλικῶν ἔθναριων, ἅτινα ἦσαν κατώτερα κατὰ τὴν πνευματικὴν καὶ κοινωνικὴν ἀνάπτυξιν. Διερχόμενος δὲ τὰ ἐκδοθέντα ἑλληνικὰ χειρόγραφα τοῦ Φιλοδήμου, διέκρινε πρῶτος αὐτὸς ὡς φιλόλογος δύο γαρχακτῆρας Δωρικῆς διαλέκτου ἐν Σικελίᾳ καὶ τῇ Ἑλλάδι, τὸν μὲν πρὶν τοῦ Ἐπιχάρμου, τὸν ἀρχαιοτάτον καὶ μᾶλλον ἰσόρρυθμον, τὸν δὲ μεταγενέστερον καὶ πρὸς τοὺς ἐν Ἑλλάδι Δωρίζοντας συνερχόμενον. Διελθὼν δὲ τὸ περὶ μουσικῆς τοῦ Φιλοδήμου ἐκδοθὲν κατὰ μέρος σύγγραμμα ὑπὸ Καρόλου Ροσσίνην ἐν τῷ πρώτῳ τόμῳ τῶν Ἡρακλείων, (*) ἐπανελάμβανε κατὰ τὰς ἐν διχογνωμίᾳ φιλολογικὰς συζητήσεις τὴν ἔξισιν ἣν ὁ φιλόσοφος ἐκεῖνος Ἐπικουρικὸς ἔλεγε κατὰ διενέξεις μετ' ἄλ-

τερον τῶν εἰς δύο τὸ δεύτερον. Ἐπ' αὐτοῦ περὶ φύσεως Πολυστράτου περὶ ἀλόγου καταφρονήσεως· αἱ δὲ ἐπιγράψεις, πρὸς τοὺς ἀλόγους καταφρανομένους τῶν ἐν ταῖς πολλοῖς δοξάζουμένων. Λατινικὰ δὲ ἐξεδόθησαν ὀκτώ τεμάχια Λατινοῦ ποιητοῦ ἀνανόμου, Metrodori de sensationibus commentarius. Τοῦ μὲν Φιλοδήμου, πρὶν τῆς ἀνακάλυψεως τῶν παπύρων, ἐγνωσκοντο ἐπιγράμματα τινὰ ἐν ἀβολογίᾳ Παλατινῆ, τοῦ δὲ Πολυστράτου δύο μόνα ἐπιγράμματα ἐκδοθέντα ἐν ἀναλέκτοις τοῦ Βρούτζε. Ὡς ἀναφέρει ὁ Οὐαλέριος Μάξιμος εἰς τὸν λόγον αὐτοῦ περὶ θαυμασίων, ὁ Πολυστράτος ἐμαθήτευσε παρὰ τῷ Ἐπικύρῳ μετὰ Ἰπποκλείδου, καὶ ἀμώτεροι τὴν αὐτὴν ἡμέραν ἐγεννήθησαν, καὶ συμπέθαναν κατὰ τὴν αὐτὴν ἡμέραν ἀπέθανον. Μετατυπώθησαν δὲ τοῦ Φιλοδήμου τινὰ καὶ τὸ τοῦ Ἐπικούρου ὑπὸ Μαρτέλλη ἐν Λειψίᾳ 1818 καὶ ὑπὸ Μούρ ἐν Στρασβούργῳ.

(*) Ἡ ἔκταξις τῶν σοφῶν ἀρχαιολόγων καλουμένη αἰ Ἡρακλειώτις ἐξέδωκε τὸ πολύτομον Antiquitates Herqulanenses καὶ τὸ Herqulanensia Volumina, ὅπου ἐν μὲν τῷ πέμπτῳ τόμῳ τῶν Ἀρχαιοτήτων ἐξεδόθη ἡ ἱστορικὴ, ἐν δὲ τῷ Volumina ἡ μουσικὴ.

λων φιλοσοφούντων «λέγοντι ἢ λέγοντι τῶν λεγόντων οὐ μέλει μοι». Οὕτως ὁ ἑλληνιστὴς Φιλητᾶς, ἐπὶ τοσοῦτων θησαυρῶν ἐπασχολούμενος καὶ μὲ τοσοῦτους σοφοῦς περὶ τὴν ἀρχαιομάθειαν συναναστρεφόμενος, ἐγένετο εἰδημονέστατος εἰς τὴν παλαιογραφίαν καὶ εὐδοκιμώτατος εἰς διαμνημονεύσεις ἀρχαιοτάτων συγγραφῶν αἰτινες ἀπωλέσθησαν, καὶ μόνον ὀνόματα τινὰ τῶν συγγραψάντων διεσώθησαν μνημονευόμενα ὑπ' ἄλλων συγχρόνων ἢ μεταγενεστέρων. Τοῦτο μαρτυροῦσιν αἱ ἀνέκδοτοι σημειώσεις του περὶ Δάρητος, καὶ τῶν εὐρεθέντων ἐν τῇ Βιβλιοθήκῃ ἐκείνῃ τοῦ Ἡρακλείου ὀκτακοσίων βιβλίων λατινικῶν καὶ ἑλληνικῶν, ἐν αἷς τοσοῦτον ἡ ἀρχαιολογικὴ ἐταιρεία ἢ Ἡρακλειώτις ἐπασχολήθη.

Τελειώσας τὰς σπουδὰς τῆς Ἰατρικῆς ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ ἀνηγορεύθη διδάκτωρ Ἰατρὸς περὶ τὰ 1817. Ἀλλ' ὁ ἔρως πρὸς τὴν ἑλληνικὴν γλῶσσαν προσείλκυσε αὐτὸν μᾶλλον εἰς τὴν διδασκαλίαν αὐτῆς, ἢ ἡ ἐξάσκησις τῆς Ἰατρικῆς πρὸς θεραπείαν τῶν πασχόντων. Καὶ δῆπου, ἐπεὶ ὁ συμπολίτης καὶ συμμαθητὴς Ἀσωπίδης (α) ἐκένωσε τὴν διδασκαλικὴν ἔδραν τοῦ ἐν Τεργέστῃ ἑλληνικοῦ σχολείου, ἵνα μεταβῆς εἰς Γοττίνην τῆς Γερμανίας ἐντελέστερον μυθῆ τὴν ἑλληνικὴν φιλολογίαν, κατὰ σύστασιν αὐτοῦ προσεκλήθη ὁ Φιλητᾶς εἰς Τεργέστην ὑπὸ τῆς ἐκεῖ ἑλληνικῆς κοινότητος, καὶ ἐγένετο διδάσκαλος τῶν ἑλληνοπαίδων. Κατ' ἐκείνην τὴν ἐποχὴν «ὁ Ἀόγιος Ἑρμῆς», ὑπὸ τῶν λογίων Κ. Κοκκινάκη καὶ Ἀνθίμου Γαζῆ ἐν Βιέννῃ τῆς Αὐστρίας ἐκδιδόμενος, καθίστατο τὸ ταμειυτήριον καὶ ἡ διάδοσις παντοίων φιλολογικῶν καὶ ἐπιστημονικῶν γνώσεων πρὸς τὸ τότε δούλον μὲν, ἀλλὰ φιλομαθέστατον ἑλληνικὸν ἔθνος. Ἀπαντες οἱ λόγοι ἐπλούτιζον τὸ περιοδικὸν σύγγραμμα μὲ σοφὰς διατριβὰς, πραγματευόμενοι ὑψηλὰ ἀντικείμενα γραμματολογίας καὶ ἐπιστήμης. Καὶ ὁ Ἀσωπίδης καὶ ὁ Φιλητᾶς δὲν παρημέλησαν νὰ διακοσμήσωσιν αὐτὸ μὲ φιλολογικὰς φιλοπονίας. Ὁ μὲν Ἀσωπίδης ἐδημοσίευσεν πολυσέλιδα ἄρθρα εἰς τοὺς ἐκ διαλειμμάτων φακέλους τῶν 1819 καὶ 1820 περὶ ἑλλήνων συγγραφέων καὶ ποιητῶν, ἐξ-ακριβόνων τὸ πόθεν ὀνομάσθησαν Κλασσικοὶ καὶ διατρί, καὶ

(α) Τίσις ἡ ἰδικὴ ἀντιπροσωπία, προτίσει τῆς Κυβερνήσεως, ἐπεψήφισαν μνηστικὴν σύνταξιν ἐκ ἀρχαίων 850 ὑπὲρ τοῦ πολιοῦ τούτου διδασκάλου. Ἡ πράξις αὕτη τιμᾶ ἀληθῶς τὴν Ἑλλάδα. Σ. Σ. Α.

ἐὰν ἡ διάρρηξις αὕτη ἐβλαψεν ἢ ὠφέλησε κατὰ τὸ πρόγραμμα ὁ ἐποίησαν περὶ τούτου εἰς τὸν λεγόμενον κανόνα καταλογῆς συγγραφέων οἱ Ἀλεξανδρινοὶ γραμματικοί· ἐν δὲ τῇ ἐπιστολῇ πρὸς Ι. Ρῶταν διεπραγματεύθη περὶ τοῦ Ἀατίνου ποιητοῦ Ορατίου. Ὁ δὲ Φιλητᾶς περὶ Βισαρίωνος τοῦ Μακοῦ, ὅστις ἐδίδαξεν ἐν Ἰωαννίνοις καὶ ἐξέδοτο Λασκαρικῶς καὶ ἐρωταπόκρισιν γραμματικὴν σταχυολογηθεῖσαν ἐκ τῆς τοῦ Λασκάρως. Ἐκ τοῦ ἄρθρου τούτου φαίνεται ὅτι ὁ διδάσκαλος Φιλητᾶς δὲν εὐηρεστεῖτο εἰς τὴν παλαιὰν μέθοδον τῆς διδασκαλίας, διδάσκων τὰ ἀγνωστα ἀρχαῖα ἑλληνικὰ διὰ τῶν ἀγνώστων ἑλληνικῶν γραμματικῶν, εἰς ἀρχαίαν γλῶσσαν συνταγαμένων, καὶ τὴν πολυλεξίαν θηρεῶν κατὰ τὴν ἐξήγησιν μιᾶς ἀπλῆς λέξεως οἰουδήποτε συγγραφέως. Διὰ ταῦτα ἐπαίνετο τὸ εὐμέθοδον αὐτοῦ καὶ τοῦ Ἀσωπιῦ εἰς τὴν διδασκαλίαν. Ὁ δὲ Κούμας, ἐπιστέλλων τὸ 1819 ἐκ τῆς φιλογραμμάτου Γοττίνης πρὸς Στέφανον Οἰκονόμον Ἰατρὸν εἰς Σμύρνην, τῷ ἔγραφεν.—«Ἡ μικρὰ πόλις Γοττίνγη καθὼ πόλις μοι ἐφάνη καλητέρα παρ' ὅ,τι τὴν ἐφανταζόμεν. . . . Ὅπου καὶ ἂν στρέψῃς τοὺς ὀφθαλμοὺς δὲν βλέπεις ἄλλο, εἰμὴ διδασκάλους καὶ μαθητὰς, καὶ τοὺς τῶν μαθητῶν ἐπιμελουμένους. Ἦκουσα ἐπὶ καθέδρας διδάσκοντα τὸν δξύνουν φιλόσοφον Βουτερβέκιον καὶ τὸν ὡς Αἰνησίδαμον παρρησιασθέντα κατὰ τῆς ἰδανικῆς ἢ ἐνοσηματικῆς φιλοσοφίας Σούλσχην (Schulze). Ὡμίλησα μετὰ τοῦ σεβασμίου καὶ περιφήμου γηραιοῦ διδασκάλου τῆς φυσικῆς Ἰστορίας Βλουμεμβάχου, ὅστις μ' ὄλον τὸ γῆρας του εἶναι χαριέστατος εἰς τοὺς λόγους, καὶ ἤκουσα πρὸς τοὺς ἄλλοις ἀπὸ στόματός του ἐπαίνους τῆς ἐπιμελείας καὶ προκοπῆς τοῦ ἡμετέρου Σ. Σπαθῆ, τοῦ ἱατροῦ. (*) Ἀφίνων τὴν λεπτομερῆ περιγραφὴν τῶν ὄσα αὐτοῦ ἴδα, δὲν δύναμαι νὰ σιωπήσω πρᾶγμα, τὸ ὅποιον ἐγένετο χαρὰν τὴν καρδίαν μου, καὶ θέλει εὐφρανῆναι καὶ τὴν ἐδικὴν σου εὐαίσθητον καρδίαν, ἀφοῦ τὸ ἀκούσης. — ἔκτα:

»Μεταξὺ τῶν χιλίων μαθητῶν, ὅτινες ἐκ διαφόρων τόπων καὶ ἔθνῶν εἶναι συνηγμένοι εἰς ἐκείνην τὴν πόλιν, περιποιοῦν

(*) Ὁ Στυλιανὸς Σπαθῆς ἦτο Ζακύνθιος ἐπινομαζόμενος Χαροπολέμης. Ἐσπούδασι τὰ ἐγκύκλια εἰς Σμύρνην, καὶ τὴν Ἰατρικὴν ἐν Γερμανίᾳ, καὶ ἐγένετο καθηγητὴς τῆς Βετανικῆς ἐν τῇ Πανεπιστημίῳ τοῦ Ἰονίου Κράτους ἐπὶ ἀρχόντος Γιλφώρδ.

ται τὰς Μούσας, καὶ δώδεκα ὁμογενεῖς μας, οἱ μὲν σκοποῦν ἔχοντες τὴν μάθησιν τῆς Ιατρικῆς ἐπιστήμης, οἱ δὲ προετοιμαζόμενοι εἰς τὸ ἔνδοξον ἐπάγγελμα τοῦ νὰ διδάξωσι τὴν Ἑλλάδα τρεῖς ἐξ αὐτῶν εἶναι ἐκ τοῦ ἡμετέρου Γυμνασίου, Γ. Ἰωαννίδης, Φ. Μαῦρος, καὶ ὁ ἐκ Κρήτης Δ. Ἀποστολίδης· ἐκ δὲ τῶν ἄλλων οἱ καταγινόμενοι εἰς διδασκαλικά μαθήματα εἶναι ὁ συμπατριώτης μου Θεόκλητος Φαρμακίδης, ὅστις μετέβη ἐκεῖ διὰ τὴν τελειοποίησιν τὰς γνώσεις του καὶ μετὰ τῶν ἐπιστημῶν νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὸ γένος τὴν μέθοδον τῆς τῶν Θεολογικῶν μαθημάτων διδασκαλίας· Κ. Ἀσωπίδης, ἐξ Ἰωαννίνων, ὅστις ἐδιδάσκεν ἔως πρὸ δύο ἐτῶν εἰς Τεργέστην, καὶ ἤδη τρέχει εὐζώνως τὸ στάδιον τῆς τῶν φιλολογικῶν γνώσεων μαθήσεως· Κ. Λιβέριος, ἀνὴρ χρησιμοῦχος καὶ τίμιος καὶ εἰς συνομιλίαν γλυκύτερος ὑπὲρ μέλι, πρὸ ἐτῶν ἤδη τεσσάρων ἀσχολούμενος· εἰς τὰς μαθηματικὰς καὶ φυσικὰς ἐπιστήμας· Ψύλλας Ἀθηναῖος, νέος στολισμένος μὲ ἀγγίνοιαν καὶ ἐπιπέλαιον εἰς τὴν φιλοσοφίαν, ὅστις θέλει κοσμήσειν ἐντὸς ὀλίγου τὴν τῶν Ἀθηνῶν διδασκαλικὴν καθέδραν, καὶ θέλει ὑπομνήσειν τοὺς συμπατριῶτας τοῦ τὴν Ἀκαδημίαν, καὶ τὴν Στοάν, καὶ τὸ Λύκειον, τὰ ἀξιοσέβαστα πράγματα (ὅχι διὰ κενὰ ὀνόματα) διὰ τὰ ὁποῖα ἐμπορεῖ νὰ καυχήσῃ ὅλον τὸ ἀνθρώπινον γένος· Γλαράκης ὁ Χίος, ὁ ἀξιὸς ἀδελφὸς τοῦ ἱατροῦ Γλαράκη, τὸν ὁποῖον προσμένουσι μὲ δικίαν χροᾶν οἱ ἀξιέπικνοι συμπατριῶταί του. Εὐφραίνει δέ μου τὴν καρδίαν ὑπὲρ πάντα, ὅτι εἰς τοὺς ἀγαθοὺς τούτους ὁμογενεῖς μας ἐκσιλεύει τὸ ἀγαθὸν πνεῦμα τῆς ὁμοιοῦρας, ὑπὸ τὴν ὁποῖαν ἐλπίζεται ἡ εὐδαιμονία τοῦ ἔθνους· νέοι ἐπιμελεῖς, διατρέποντες μεταξὺ σοφωτάτων διδασκάλων, εἰς πόλιν, ἧτις ἔχει τὴν πλουσιωτάτην βιβλιοθήκην τῆς Γερμανίας, ἀδελφικῶς συζῶντες ὡς εἰς μίαν οἰκογένειαν, συμπαραθίγοντες εἰς τὸν ἄλλον εἰς τὸν ἀξιέπικνον ἀγῶνα· οἱ νέοι οὗτοι εἶναι ἐπ' ἀληθείας, φίλτατοι, θησαυρὸς τῆς Ἑλλάδος.* (**) Τοιαῦτα ἐξέφραζε τότε περὶ Ἀσωπιοῦ ὁ Κούμας, ἐν ἄλλοις δὲ αὐτοῦ λόγοις ἀνέφερε μετ' ἐπαίνου τὸν Φιλητᾶν.

(Ἀκολουθεῖ)

(*) Ἀόγιος Ἐργῆς, 1820. σελ. 91.

Περὶ Ἑλληνικῆς Φιλολογίας

ὑπὸ τοῦ Αἰδουσιωτάτου Σ. Τσέκου.

(Συνέχεια· ὄρα Φυλλὰδ. 9.)

Τὰ σπέρματα τοῦ πολιτισμοῦ ἀνεπτύχθησαν εἰς τοὺς Πελασγοὺς ἀπὸ τὰς ξένας ἀποικίας ὅπου ἤλθον καὶ ἑσπερώθησαν εἰς αὐτοὺς, μεταξὺ τοῦ εἰκοστοῦ καὶ 15. αἰῶνος πρὸ Χριστοῦ, ἀπὸ τὴν Αἴγυπτον καὶ ἀπὸ τὴν Φοινίκην. Ἀλλ' εἴτε ἤλθον αἱ ἀποικίαι αὐταὶ ἀπὸ τὴν Αἴγυπτον ἢ ἀπὸ τὴν Φοινίκην, συγγραφεῖς τις Γάλλος, ὁ Raoul-Rochette, ἠγωνίσθη, καὶ ὄχι ἀνευ ἐπιτυχίας, νὰ ἀποδείξῃ ὅτι ὅλαι αὐταὶ αἱ ἀποικίαι ἦσαν συνθεμέναι ἀπὸ Φοινίκας, χωρὶς ἀναμιγρῆν ἄλλῶν Αἰγυπτίων.

Περὶ τὸ 2080 Π. Χ. οἱ Φοινίκαι εἶχον θεμελιώσει εἰς τὴν Αἴγυπτον μίαν ἀρχὴν ἧτις εἶναι γνωστὴ ὑπὸ τὸ ὄνομα δυναστεία τῶν Ἰζῶν ἢ Ποιμένων, κατεστράφη δὲ ὑπὸ τοῦ Σεσώστριδος τὸ 1500 Π. Χ. Αἱ ἐποχὴ ὅλων τῶν ἀποικιῶν ὅπου ἐξῆλθον ἀπὸ τὴν Αἴγυπτον διὰ τὴν κατασταθῶν εἰς τὴν Ἑλλάδα συμπίπτουν εἰς αὐτὸ τὸ διάστημα, καὶ αὕτη εἶναι ἡ περίστασις εἰς τὴν ὁποῖαν ὑποστράζεται ὁ Raoul-Rochette διὰ τὴν τὰς θεωρῆ ὡς ἀγνάς Φοινικικὰς ἀποικίας, ἐνῶ ἄλλοι συγγραφεῖς δὲν βλέπουν εἰς ὅλην τὴν μυθολογίαν καὶ τὰ παλαιὰ ἔθνη τῶν Ἑλλήνων, εἰμὴ ἴχνη τῆς Αἰγυπτιακῆς τῶν ἀρχῆς.

Ἡ πρώτη Αἰγυπτιακὴ ἀποικία εἰς τὴν Ἑλλάδα ἐφέρθη ἀπὸ τὸν Ἰναχον 1986 Π. Χ. Αὐτὸς ἑσπερώθη εἰς τὴν Μεσημβρινὴν Χερσόνησον τῆς Ἑλλάδος, εἰς τὸ μέσον τῶν Πελασγῶν ὅπου ἐκεῖ εὔρεν. Ἡ πόλις Ἰναχία, ὅπου ἐθεμελίωσαν, ὠνομάσθη Ἄργος, ἀπὸ τὸν υἱόν του τὸν Φορωνέα, ὅστις ἀδεχθῆν ὁ Ἄπις, καὶ ἡ Χερσόνησος ὠνομάσθη ἀπὸ τοῦτον Ἄπια.

Ὁ Δαναὸς, ὅστις ἐβασίλευσεν εἰς τὴν Λιβύαν, ἔφερε μίαν ἀποικίαν εἰς τοῦτον τὸν τόπον ἐνθα ἐβασίλευσεν ὁ Γελάνωρ, ὁ τελευταῖος τῶν Ἰναχιδῶν, καὶ ἐκυρίευσεν τὸν θρόνον του. Ἡ μεταβολὴ αὕτη ἐσυνέβη τὸ 1572 Π. Χ. Οἱ Ἄργεῖοι τότε ὠνομάσθησαν Δαναοὶ, καὶ τὸ ὄνομα τῶν Πελασγῶν ἔμεινεν ἰδιαίτερον εἰς τοὺς κατοίκους τῆς Ἀρκαδίας, καὶ

γλώσσης των δεικνύει ὅτι ἦσαν δύο κλαοὶ ἐνὸς καὶ τοῦ αὐ-
τοῦ ἔθνους, ἐκ τῶν ὁποίων ὁ εἷς, διὰ λόγους ἀγνώστους εἰς
ἡμᾶς, ἔλαβε κίνησιν ταχεῖαν εἰς τὸν πολιτισμὸν, ἐνῶ ὁ ἕ-
τερος ἐσταμάτησεν εἰς ἐκείνον τὸν βαθμὸν ὅπου ἔφθασεν εἰς
κάποιαν ἐποχὴν. (ἀκολουθεῖ.)

Δύο ἔτη μετέπειτα ὁ Κέκροψ ἐλθὼν ἀπὸ τὴν Αἴγυπτον
ἔφθασεν εἰς τὴν Ἑλλάδα καὶ ἐστερεώθη εἰς τὴν Ἀττικὴν. Ὁ τό-
πος οὗτος, ὅστις δηλοῖ παρθαλάσσιον, ἐκατοικεῖτο ἀπὸ Πελασγῶν
λεγομένους Κραναοὺς τοὺς ὁποίους ἔφερον ὁ Ὠλύγος 1796
Π. Χ. καὶ ἐθεμελίωσε τὴν Ἐλευσίνα. Ὁ Κέκροψ ὑπῆρξεν ὁ
ἀληθὴς θεμελιωτὴς ἐνὸς κράτους εἰς τὴν Ἀττικὴν ἐπειδὴ ἐ-
σύναξε τοὺς κατοίκους τοῦ τόπου καὶ τοὺς διαίρεσε εἰς κλά-
σεις κατὰ τὰ ἐπαγγέλματά των: Ἦγειρε ναὸν τοῦ Διὸς καὶ
εἰσήγαγεν εἰς αὐτὸ τὸ μέρος τὴν λατρείαν τῆς Ἀθηνᾶς, Νή-
θα τῶν Αἰγυπτίων.

Τελευταῖον 1550 Π. Χ. Κάδμος ὁ Φοῖνιξ, καταγόμενος ἀπὸ
τὴν Αἰγυπτιακὴν Λιβύαν, ἀφοῦ ἐπέρασεν εἰς Κρήτην, Θάσον, Σαμο-
θράκην καὶ διέβη τὴν Θράκην, ἤλθεν ἀ ζητῆσθαι ἄστυλον εἰς τὴν Ἀο-
νίαν κατοικουμένην ἀπὸ τὰς Πελασγικὰς φυλάς τῶν Ἰάντων καὶ
τῶν Ἀόνων, καὶ ἦτις μετέπειτα ὠνομάσθη Βοιωτία, ἔκτισε
δὲ τὴν Καδμείαν, ὀνομασθεῖσαν ὕστερότερον Ὀθίδαι εἰς μνήμην
τῆς Αἰγυπτιακῆς ἀρχῆς τοῦ κτήτορος. Ἡ ἀποικία αὕτη εἶ-
ναι ἢ πλεόν περιφρημος ἀπ' ὅσας συνέτειναν ὅπως μαλακίω-
σῃσι τὰ ἦθη τῶν Πελασγῶν. Ὁ Κάδμος ἐστάθη ὁ εὐεργέτης
τῶν γνωρίσας εἰς αὐτοὺς τὸ Φοινικικὸν ἀλφάβητον, τὸ ὁποῖ-
ον ἀντεκατέστησεν εἰς τοὺς δυσχρήστους χαρακτῆρας ὅπου εἶ-
χον ἕως τότε.

Καὶ αὕτη ἦτο ἡ κατάστασις τῆς Ἑλλάδος ὅταν περὶ τὰ
1542 Π. Χ. μία μεταβολὴ ἤλλαξε τὸ πρόσωπον αὐτῆς. Αὐ-
τὴ ἔγεινεν ἀπὸ τὸν Δευκαλίωνα, τὰ γενέθλια τοῦ ὁποῖου εἶ-
ναι περιτετυλιγμένα εἰς τὸ σκότος. Ἐφάνη εὐθύς ἐπὶ κεφα-
λῆς τῶν Κουρήτων καὶ τῶν Λελέγων, μὲ τοὺς ὁποίους ἐθε-
μελίωσε τὴν Λυκώρειαν εἰς τὸν Παρνασσόν, ἀπ' ὅπου οἱ ὑπῆ-
κοοὶ τοῦ ἐξηπλώθησαν εἰς τοὺς πέριξ τόπους ὀνομασθέντας ἔ-
πειτα Φωκίδα, Δοκρίδα καὶ Δωρίδα, ἐμβῆκαν ὁμοίως εἰς τὴν
Θεσσαλίαν, ἐσχημάτισαν μὲ τοὺς πέριξ λαοὺς (Ἀμφικτύονας) συμ-
μαχίαις ἢ εὐσπονδίας, τοὺς ἔδωκε νέα ἦθη, νέον πολιτισμὸν,
καὶ ἔγεινεν ἡ ἀρχὴ ἐνὸς ἔθνους, τὸ ὁποῖον, ὀνομασθὲν ἔπει-
τα Ἕλληνας ἀπὸ ἓνα τῶν υἱῶν του, ἀπέκτησε λαμπρότητα καὶ
τὸ ὁποῖον κἀνὲν ἔθνος δὲν ἔφθασεν. Εἶναι ἀδύνατον σήμερον
δι' ἑλλειψίν ἱστορικῶν μαρτυριῶν νὰ προσδιορισθοῦν μετ' ἀ-
κριβείας αἱ σχέσεις τῆς συγγενείας ὅπου ὑπῆρχον μεταξὺ τῶν
Πελασγῶν καὶ τῶν Ἑλλήνων. Τοῦλάχιστον ἡ ταυτότης τῆς

ΑΡΜΑΝΔΟΣ ΚΑΙ ΘΗΡΕΣΙΑ

Διήγημα (Πρωτότυπον).

“Ορα προηγούμενον φυλλάδιον. (”)

V. ΤΟ ΠΕΠΡΩΜΕΝΟΝ.

Ἔρω· καὶ Χάρος πάντοτε· Ὡς· τοῦ ὁ Κικέρους ὁ γέροντος
Δουλιῶν ἰδὲ κάτου, ἢ Νὰ κοψητὰ φτερά του. Δ. Σολωμός.

*Ματαιότης ματαιότητων τὰ πάντα ματαιότης, ἰδοὺ τὸ πρί-
σμα ἐν ᾧ περικλείεται ὁ μέγας τοῦ κόσμου ὄγκος. Οὐδὲν μόνι-
μον παρ' ἡμῖν, οὐδὲν διαρκές ἢ ὁ θάνατος. Ὁ ἔρωσ ποτίζει
τὴν καρδίαν μὲ γλυκύθυμα ἄλγη, ἡ δὲ εὐτυχία εἶναι τὸ φύ-
ραμα φθοροποιᾶς καὶ ἀπκτηλῆς πλάνης, ἦτις ὅτε μὲν ἀνέτως,
ὅτε δὲ καχεκτικῶς ἐκτυλίσθη τὰς στιγμὰς τοῦ ἡμετέρου βίου.
Ὁ Κόσμος εἶναι σκοτεινὸν μυστήριον, κυκεὼν πολυδαίδαλος,
ὅπου πλανώμεθα ἀγνοοῦντες τί τέξεται ἡ ἐπιούσα καὶ ἐπισπεύ-
δοντες πρὸς σημείον τι ἀγνωστον οὐπερ ζητοῦμεν τὸ τέλος, ἄχρως
οὐ ἡ χεὶρ τῆς Ἀτρώπου κόψη τὸ νῆμα τῶν ἡμερῶν μας.*

Ὁ Ἀρμάνδος ὅστις ἤρᾳτο ἐμμανῶς τῆς Θηρεσίας του, ὅστις
ἐπανειλημμένως ἤλθεν εἰς συνεπαφὴν μετὰ τῶν τερψιθύμων
ἐκείνων ψυχικῶν διαχύσεων, ὅστις ἠσθάνετο δσημέραι ἀνιπτα-
μένας τὰς χρυσοπτέρους ἐλπίδας του, ὅστις ἐνομίσθη ποτὲ
ὁ εὐδαιμονέστερος τῶν βροτῶν, ἐπετρέπετο νὰ ἐλπίσῃ τοσοῦτον
οἰκτρὸν καὶ ἀπευκταῖον τέλος;

Ὁ ἀτυχὴς τὴν εἶδεν ἀνθρώρην, γελόεσσαν, ἐρατεινήν ἐπέ-
πρωτο νὰ τὴν θάψῃ νεκρὰν, ψυχρὰν πελιδνήν. Μόνος ἐν τῷ
μέσῳ τοῦ ζοφεροῦ καὶ νοσώδους νεκροταφείου, πλησίον ἀτά-
φων καὶ ἐκτάδην κειμένων πτωμάτων, νύκτωρ, καὶ οὐδὲ ἐφο-
βήθη, οὐδὲ ἐδειλίασεν—δὲν ἦτο ἦρωσ, ἀλλ' ἦτο ἐραστής. Ἀ-
τρέμα, ψηλαφητεὶ προσήγγισε τὸ νεκρικὸν τῆς φέρετρον, ὅπερ

(”) Ὁπου, σελ. 185 § 3, ἀντὶ ὁ Κικέρους γράφει ὁ Ἀρμάνδος.

ἀνελκυσθεῖς ἐξηπλωτο κατὰ γῆς, καὶ ἐκάθησε παρ' αὐτῷ μάλ-
λον νεκρὸς ἢ ζῶν. Ἀφοῦ σπασμωδικῶς τὴν ἐνηγκαλίσθη, πρῶ-
τόν του κίνημα ὑπῆρξε τὸ νὰ προσκολληθῆ τὰ χεῖλη του ἐπὶ
τοῦ μετώπου ἐκείνου ὅπερ τοσάκις ὑπέδειξεν εἰς αὐτὸν τὸν
ἔρωτα τῆς καρδίας της, ἀκολούθως ἤρξατο νὰ θρηνηθῆ μὲ
τρόπον τῶν μάλλον σπαραξικάρδιον·

— Ποῦ θὰ σὲ ἐπανίδω, Θηρεσία μου γλυκυτάτη, εἰς ποίαν
σφαίραν, εἰς ποῖον κόσμον; . . Ὁ ἔρωσ μου, τὸν ὅποιον ἀνεθρέψα-
μεν μὲ τὸ γάλα τῆς ὑπομονῆς καὶ ἐποτίσαμεν μὲ τὰ δά-
κρυα τῆς πικρίας, ἤδη μέλλει νὰ ταρῆ, ἀλλοίμονον! ἐντὸς
τῆς ψυχρᾶς ταύτης γῆς ὑπὸ τῶν χειρῶν ἐκείνου ὅστις ἐγεν-
νήθη ὄχι διὰ νὰ σὲ ἀγαπᾷ, ἀλλ' ἵνα θρηνησῆ τὸν θάνατόν
σου! Δὲν δμιλεῖς! . . . Δὲν αἰσθάνεται! . . . Ἡ καρδία σου μὲ
ἀγαπᾷ εἰσέτι, ἢ μάρμαρνος καὶ ἀκίνητος; δὲν πάλαι πλέον! . .
Ἄχ! διατί νὰ μὴν εὔρεθῶ πλησίον σου, φῶς μου, ὅταν ἐψυχοβ-
ραγοῦσες νὰ μὴ σὲ ἀφήσω νὰ ἀποθάνῃς τόσο νέα, τόσο
ὠραία! . . . Μὲ ἐζήτησες, Θηρεσία, τὴν στιγμὴν ἐκείνην, ἀλλ'
αἶμοι! . . . δὲν ἤμην πλησίον σου· τώρα δὲ πλέον ὁ θάνατος
ἐξωγράφει τὴν ἀσχήμονα ὄψιν του ἐπὶ τοῦ ἄβροῦ προσώπου
σου! . . . Θηρεσία, διατί λοιπὸν δὲν μοὶ ἀπαντᾷς; . . εἶμαι ὁ
Ἀρμάνδος! . . εἶμαι ὁ ἔρ. . . — Δὲν ἤρκεσε νὰ προσφέρῃ τὴν λέ-
ξιν του, λυγμὸς τις διεβρῆξεν αὐτὴν ἐπὶ τῶν χειλέων καὶ κρουνοὶ
δακρύων τὴν περρηκολούθησαν. Μετ' ὀλίγον ἀνακύψας ἐπανέλαβεν·

— Μὲ ἐγκαταλείπεις λοιπὸν, μόνον, ἔρημον ἐπὶ τῆς γῆς
καὶ οὐδὲ τὸ ὄμμα σου ἐπὶ μίαν τοῦλάχιστον στιγμὴν ἀνοι-
γεις νὰ μὲ παρηγορήσῃς! . . Οὐδὲ ἐν μειδιᾶμα μοὶ ἀφίνεις ὡς
σύντροφον. . . οὐδὲ μίαν λέξιν δι' ὑπομονήν! . . Τί νὰ γείνω; διατί
νὰ ἐπιζήσω; ἄνευ σοῦ ἢ ζωὴ μοὶ εἶναι ἐχθρά! . . μοὶ εἶναι ἀ-
νωφελής! Θεέ μου! . . ποῦ εἶναι ἡ οὐρανία παρθένος; ποῦ τὸ
ἀγγελικόν της κάλλος; ποῦ ἡ πολυθέλητος ὄψις της; ποῦ
τὸ ροδόχρουν χεῖλός της, ποῦ τὸ εὐχαρι ἀναστημά της; Ποῦ! . .
ποῦ εἶναι ἡ Θηρεσία; Οἶμοι! . . οἶμοι! . . νεκρά, ἐξηπλωμένη! . .
Οὐδεὶς τὴν ἐλυπήθη, οὐδ' ὁ Θεός, οὐδ' ὁ θάνατος! . . — καὶ κύψας
τὴν κεφαλὴν τὴν κατεφίλει μὲ χεῖλη φλογερά καὶ περιπαθῆ. Ἀλ-
λ' ἡ τάλαινα δὲν τὸ ἠσθάνετο!

Τέλος ἀπηύδησεν· αἱ ἀλλεπάλληλοι λειποθυμίαι ἐξήντησαν
τὰς δυνάμεις του καὶ κατέπεσεν ἡμιθανής. Οἱ ὀφθαλμοὶ του
δὲν εἶχον πλέον δάκρυα, οὐδὲ τὰ χεῖλη του λέξεις. Κεκυφώς ὡς

ἦτο ἐπὶ τοῦ παγεροῦ τῆς Θηρεσίας πτώματος, λελιθωμένος καὶ
ἄσφορος, ἐφαίνετο νεκρὸς ἐπὶ νεκροῦ. Ἡ ὠρα ὅμως ἦτις οὐδέ-
ποτε σταματᾷ ἀκωλύτως παρήρχετο. Ἡ νύξ πρὸ μικροῦ ἤδη
συνέπτυσσε τὰς μελανὰς καὶ σκιάδεις αὐτῆς αὐλαίας ὅπισθεν
τῶν ὀρέων καὶ ἐπὶ τοῦ στερεώματος μόλις ἐφῶς τις καὶ τη-
λαυγῆς ἀστὴρ ἐστίλθει. Ὁ Ἀρμάνδος τότε, πλὴν τότε μόνον
ἀνελογίσθη τὴν θέσιν του καὶ ἐπειράθη νὰ ἐγερθῆ, ἀλλ' οὐκ
ἔδύνατο. Ἐπεστήριξεν ὅθεν τὰς χεῖράς του κατὰ γῆς, καὶ ὡς
ἀσθενῆς καὶ τραυματίας τὸν ἔσχατον διάγων κίνδυνον, ὡς γέρον
ὀλόκληρον αἰῶνα ἐπὶ τῆς βράχως φέρων προσπάθει κατ' ὀλί-
γον καὶ βαθμηδὸν νὰ ἀνορθωθῆ ἐπὶ τῶν ποδῶν του. Ἄμα ἐγερ-
θεὶς, ἐμπλεως ἀλγηδόνων, μεστός λύπης ἠτένισεν ὁ δυστυχῆς
ἐραστὴς πρὸς τὸν οὐρανὸν ὡς ἵνα ἐπιστάλαξῃ εἰς τὴν καρδίαν
του σταγόνα παραμυθίας, καὶ εἶδε τὸν λαμπυρίζοντα ἐκείνον
ἀστέρρα, ὅστις βαθμηδὸν βαθμηδὸν ἀπηλείφετο ἀπὸ τῶν ὀφθαλ-
μῶν του. Τίς δὲν ἤθελε συγκινηθῆ ὑπὸ τοσοῦτον παθητικω-
τάτης παραστάσεως; Ἐνόμισεν ὅτι ἦτο ἡ ψυχὴ της, ἦτις τῷ
ἀπένεμε τὸν τελευταῖον ἀσπασμόν.

— Χαῖρε, χαῖρε, φωνάζει, ἀγία ψυχὴ, πεφιλημένη Θηρεσία! .
Σὺ ἦτο μερὶς τοῦ οὐρανοῦ, πλάσμα αἰθέριον, ἄγγελος Θεοῦ.
Σὺ ἀπέρχεσαι εἰς τὰς χορείας τῶν μακάρων, εἰς τὰς σκηνὰς
τῶν ἁγίων καὶ μόνον τὸ προσφιλές μοι τοῦτο σκῆνος ἐστε-
ρημένον ζωῆς καὶ θελημάτων, γυμνὸν κάλλους, ἄπνουν, ὀζώ-
δες ἐγκαταλείπεις εἰς τὰς χεῖράς μου. Εἰς τοὺς πύδας τοῦ Πλά-
στου εὐχου ὑπὲρ ἐμοῦ, Θηρεσία, μὴ λησμονήσῃς τὸ ὄνομα τοῦ
Ἀρμάνδου, ἄχρις οὔ ἢ εὐσπλαγχνία τοῦ Ἰψίστου ἐνώση εἰς
τὸν ἄλλον κόσμον τὴν ψυχὴν μου μετὰ τῆς ἰδικῆς σου. Χαῖρε,
χαῖρε διαπαντός, ἀνεφώνησε καὶ ἔκλινε πρὸς τὴν γῆν τὰ ὄμματα.

Πρὸ τῶν ποδῶν του εἶδε βαθύν τινα καὶ ἀρτισκαφῆ τά-
φον χαίνοντα ὡς ἤρακόντιον στόμα καὶ κατελήθη ὑπὸ φρι-
κιάσεως. Μεταξὺ δὲ ζωῆς καὶ θανάτου εὐρισκόμενος, ἰδοκίμασε
τὴν στιγμὴν ἐκείνην δόνησίν τινα, ἦτις ὀλίγου δεῖν νὰ τὸν
σύρῃ εἰς τὸν πυθμένα τοῦ τύμβου! . . Μετ' ὀλίγον ὅμως ἀνα-
νήψας, ἐπλησίασε τὸν νεκρὸν ἐκείνης ἣν ἐστερεῖτο ἅπαξ διαπαντός,
τὴν ἐνηγκαλίσθη, τὴν κατησπάσθη, καὶ μετ' εὐλαβείας ὅσου
καὶ ἔρωτος τὴν ἀπέθεσε ἐντὸς τοῦ πικρῶν ἐκείνου τάφου.
Ἐφ' οὗ δὲ ἰδίαις χερσὶ ἐπιμελῶς τὴν ἐκίδευσεν ἐστέναξεν δις καὶ

τετράκις, και ἐγευθεις με βήματα ἀσταθῆ και κλονούμενα δι-
 πυθύνθη τὴν ἀγορὰν ἐν τῇ πόλει ὁδόν.

Ἐκτοτε ἐλάθη, ἀνδρὲς και κατεβλήθησαν πλείοται ὕσαι προσ-
 πάθειαι πρὸς ἀνακάλυψίν του, οὐδεις ἠδυνήθη γὰ ἀνιχνεύσει τι
 περὶ αὐτοῦ. Δύο και ἐπέκεινα ἔτη παρήλθον ἀπὸ τῆς ἐπο-
 χῆς ἐκείνης ὅτε ἡμέραν τινὰ εἶς τῶν γραμματοκομιστῶν τοῦ
 Ἐπιστολείου ἐνεχείρισε πρὸς τὸν Κάρολον ἐπιστολὴν ἐσφραγι-
 σμένην διὰ μελανῆς σφραγίδος. Περιεῖχε δὲ τὰ ἑξῆς:

Σμύρνη 7 Δεκεμβρίου 1857.

Κάρολε!

Ζῶ, Ζῶ εἰσέτι πληρ εὐρίσκομαι εἰς τὸ τέρμα και ἀριθ-
 μῶ τὰς παντοτάτας τοῦ βίου μου στιγμὰς!... Οἱ ἰσχυροὶ και
 τρέμοντες δάκτυλοι μου μόλις και μετὰ βίας χαράττουσι τὰς
 ὀλίγας ταύτας λέξεις. Μακρὰ φθισικὴ νόσος ἐνοικιζῶμεθα
 ἐπὶ τοῦ στήθεος μου με σύρει σήμερον ἐντὸς τοῦ τάφου
 τὸν ὅποιον πρὸς διαιτίας ἀνῶρυξας!... Ἐπὶ τῆς κλῆτης μου
 βλέπω τεταμένον τὸ ὄξυ τοῦ Χάρωνος δρέπανον, και ἐπ' αὐ-
 τοῦ ἀναγινώσκω γεγραμμένον τὸ ὄνομά σου!... Νέος, νέος,
 Κάρολε, και ὅμως ἀποθνήσκω προῶρως, προῶρως!... Κορέ-
 σθητι διὰ τοῦ αἵματός μου, τὸ ἔργον σου ἐστέγη διὰ πλῆ-
 ρους ἐπιτυχίας!... Ἀποθνήσκω!... μετ' ὀλίγον πυκνὸν νέφος
 θέλει καλύψει τοὺς ὀφθαλμούς μου!... Ἡ σκληρὰ και ἀ-
 μείλικτος καρδιά σου ἄς μαλαχθῆ πλέον, ἀρκετὰ ἔκλανσα,
 ἀποχωρῶντως ἀπέτιστα τὴν τιμωρίαν, εἰς ἣν σὺ ὁ φίλος μου
 με κατεδίκασας. Ὁ Θεὸς θὰ σὲ συγχωρήσῃ ἀν' ἐπὶ τοῦ μαρ-
 μάρου ὅπερ καλύπτει τὴν ΘΗΡΕΣΙΑΝ προσθήκης τὴν λέξιν
 ΑΡΜΑΝΔΟΣ.

Ἐν μέτρον ἀριστον.—Ὁ ἡμέτερος Κύριος Γυμνασιάρχης, ἀ-
 ξιεπαίνως μεριμνῶν οὐ μόνον ὑπὲρ τῆς ἀληθοῦς ἐκπαιδεύσεως, ἀλλὰ
 και τῆς καλῆς ἀγωγῆς τῶν παιδῶν, προέτεινεν ὅπως διορι-
 σθῶσι δύο παιδονόμοι, οἵτινες περιφερόμενοι εἰς τὰς ὁδοὺς γὰ
 ἐπιτηρῶσι τὴν διαγωγὴν και τὰ διαθήματα τῶν μαθητευόντων
 νέων. Τοιαύτη πρότασις εἶναι ἀξία πάσης υποστηρίξεως, και ὡς
 ποιαύτην ἐνθέρμως συνιστῶμεν και ἡμεῖς εἰς τὴν ἀρμοδίαν Ἀρχήν.

πετράκις, και ἐγερθεὶς με βήματα ἀσταθῆ και κλονούμενα ἐ-
 ηυθύνθη τὴν ἄγουσαν ἐν τῇ πόλει ὁδόν.

Ἐκτοτε ἐχάθη, ἂν δὲ και κατεβλήθησαν πλείστα ὄσση προσ-
 πάθειαι πρὸς ἀνακάλυψίν του, οὐδεις ἠδυνήθη ἰὰ ἀνιχνεύσει τι
 περὶ αὐτοῦ. Δὶο και ἐπέκεινα ἔτη παρήλθον ἀπὸ τῆς ἐπο-
 χῆς ἐκείνης ὅτε ἡμέραν τινὰ εἶς τῶν γραμματοκομιστῶν τοῦ
 Ἐπιστολείου ἐνεχίρισε πρὸς τὸν Κάρολον ἐπιστολὴν ἐσφραγι-
 σμένην διὰ μελανῆς σφραγίδος. Περιεῖχε δὲ τὰ ἑξῆς:

Σμύρνη 7 Δεκεμβρίου 1857.

Κάρολε!

Ζῶ, ζῶ εἰσέτι πλήρ ἐδρίσκομαι εἰς τὸ τέρμα και ἀριθ-
 μῶ τὰς πανσντάτας τοῦ βίου μου στιγμάς!... Οἱ ἰσχυροὶ και
 τρέμοντες δάκτυλοι μου μόλις και μετὰ βίας χαράττουσι τὰς
 ὀλλγας ταύτας λέξεις. Μακρὰ φθοικὴ νόσος ἐνοικηρῶθεῖσα
 ἐπὶ τοῦ στήθους μου με σῦρει σήμερον ἐντὸς τοῦ τάφου
 τὸν ὁποῖον πρὸ διετίας ἀνώρυξας!... Ἐπὶ τῆς κλίνης μου
 βλέπω τεταμένον τὸ ὄξυ τοῦ Χάρωνος δρέπανον, και ἐπ' αὐ-
 τοῦ ἀγαγινώσκω γεγραμμένον τὸ ὄνομά σου!... Νέος, νέος,
 Κάρολε, και ὁμως ἀποθνήσκω προώρως, προώρως!... Κορέ-
 σθητι διὰ τοῦ αἵματός μου, τὸ ἔργον σου ἐστέφθη διὰ πλή-
 ρους ἐπιτυχίας!... Ἀποθνήσκω!... μετ' ὀλίγον πυκνὸν νέφος
 θέλει καλύψει τοὺς ὀφθαλμούς μου!... Ἡ σκληρὰ και ἀ-
 μείλικτος καρδιά σου ἀς μαλαχθῆ πλέον, ἀρκετὰ ἔκλαυσα,
 ἀποχωρῶντως ἀπέτινα τὴν τιμωρίαν, εἰς ἣν σὺ ὁ φίλος μου
 με κατεδίκασας. Ὁ Θεὸς θὰ σὲ συγχωρήσῃ ἀν ἐτι τοῦ μαρ-
 μάρου ὅπερ καλύπτει τὴν ΘΗΡΕΣΙΑΝ προσθέσης τὴν λέξιν
 ΑΡΜΑΝΔΟΣ.

Ἐν μέτρον ἄριστον.—Ὁ ἡμέτερος Κύριος Γυμνασιάρχης,
 ἑπιπαινῶς μεριμνῶν οὐ μόνον ὑπὲρ τῆς ἀληθοῦς ἐκπαιδεύσεως, ἀ'
 και τῆς καλῆς ἀγωγῆς τῶν παιδῶν, προέτεινεν ὅπως
 σθῶσι δύο παιδονόμοι, οἵτινες περιφερόμενοι εἰς τὰς
 ἐπιτηρῶσι τὴν διαγωγὴν και τὰ διαθήματα τῶν μαθητευο-
 νῶν. Τοιαύτη πρότασις εἶναι ἀξία πάσης ὑποστηρίξεως, και
 ταιακῆτην ἐνθέρμως συνιστῶμεν και ἡμεῖς εἰς τὴν ἀρμοδίαν Ἀρχι-
 τῆκτον